

Ka fa re dirileng dipheto go ka gone

Tsela e YBB e dirang dipheto go ka yone e tswelela pele go nna namane e tona ya tiro mme e a kgatlha e bile e nna le matswela, a a jaaka go tlisa dipheto go tse di farologaneng tsa dipholisi, dintlha-tshelo tsa batho, diporokeramo le dithulaganyo.

Dipheto go tseno di akaretsa bontsi jwa dikarolo tse di amanang le dipilara di le 10 tsa konokono tsa dipheto go tse re kgonngeng go di tlaola jaaka tse di botlhokwa tsa go fitlhelela mekgele ya rona ka katlego. Dipilara tsa konokono tsa dipheto go ke Ditso Tse di Farologaneng, Go Fitlhelela Ditlhoko Tsotlhe, Go Lolamisa Dilo, Paakanyo-Diphoso, Tekatekano, Kabo ya Ditsompelo, Kgolo ya Kutlwano, Maitemogelo a Baithuti, Katlego le Boleng.

Tiro ya rona mo gare ga Covid-19, akatemi le baithuti

Mathata a a amanang le go fitlhelela ditlhoko, go baakanngwa ga diphoso le go tshwarwa ka tekatekano a ne a etelediwa kwa pele mo gare ga leroborobo la Covid-19, mme seno se ne sa senola botlhoka-tekatekano malebana le go bona mo gare ga baithuti ditlhoko tsa bone le dikgono-tiro tsa thekenoloji le ditiro tsa yone.

Go tsibogela dipilara tseno re ile ra fetola dipolatelyo tsa rona tsa mo teng ga setheo le go tswelela pele re di tokafatsa tsa go ruta, go ithuta le go dira patlisiso go dira gore baithuti ba rona ba kgone go fitlhelela se ba se batlang mo mafaratlhathheng.

Dipolatelyo tseno tse di leng mo mafaratlhathheng di ne di sa duedisiwe mme baithuti ba ba neng ba tlhoka didirisiwa tsa mmobaele le deitha, ba ne ba di newa, go tlhomamisa gore baithuti ba rona ba ne ba na le tšhono ya go wetša lenaneo la bone la akatemi mo mafaratlhathheng leo ba le dirang ba le kgakala le setheo sa thuto, le go tsaya karolo mo botshelong jwa yunibesiti ka go lekalekana.

Go baya dipheto go leitlho

Kgono ya rona ya go baya leitlho kgatelopele ya dipheto go mo YBB yotlhe e tlhabethe fela thata ka ntlha ya mekgwa e re e dirisang e e jaaka “dashboard” ya dipheto go ,e re ntseng re tswelela pele go e tokafatsa.

Theko ya dithoto e ne e tswelela pele kwantle ga go kgaotsa ka 2021 mme e ne ya felela ka go tlhamiwa ga leano le go elediwang gore go dirisiwe lone le le amanang di SMME.

Mo gare ga baeteledipele ba baithuti le bolaodi jwa bone, seabe se se botlhokwa sa baeteledipele ba baithuti sa go tsweletsa pele pheto go e e kgonang go tshwarelela se ne sa nonotshiwa ka 2021. Go ne ga tlhomiwa diphotefolio tse di kgethegileng tsa baeteledipele jwa baithuti, tse boikaelelo jwa tsone e neng e le go tlisa dipheto go le dipharologano mo gare ga baithuti.

Re ka bua re sa tshabe gore pego e YBB e e ntshitseng ka dipheto go e akaretsa dilo tse dintsi thata e bile e lomagana sentle, tumelanong le mekgele ya setheo e e akaretsang dilo tse dintsi.

Go okamela dipheto go

Mafapha a le mmalwa a a ipegang kwa Lekgotleng a na le seabe se se botlhokwa sa go okamela tiro ya go tlhomamisa gore yunibesiti ga e fapoge mekgele ya yone malebana le dipheto go, maikaelelo le mekgele. Dikomiti-potlana tsa Lekgotla tse di dirang tiro eno ke Komiti e e Okamelang

Dipheto go, le Komiti ya Batho le Setso le ya Tekatekano mo Tironng le Komiti e e Okamelang Botshelo jwa Baithuti.

Foramo ya setheo (Institutional Forum [IF]) e diragatsa seabe se se botlhokwa sa bogakolodi ka ga dipheto go. Ka 2021, modulasetulo wa IF e ne e le mokaedi-khuduthamaga wa botshelo jwa baithuti, e leng Ngaka Sibusiso Chalufu, yo tiro e a e abetsweng kwa YBB e leng ya go tlisa dipheto go.

Mo godimo ga mafapha ano a semmuso a taolo, dipheto go di dirwa jaaka mekgele wa botlhokwa mo badiring le mo baithuting bao ba rotloediwang go batla tlhamosešwa le mekgwa e e mosola ya go gatelela botlhokwa jwa go tlhama baithuti ba ditso tse di farologaneng le setlhophapha se se etelelang baithuti pele.

Go tsenya boleng

Re ne re leka ka natla go tlosa dikgoreletsi tse baithuti ba ba tshelang ka bogole ba nang le tsone. Go tlhabolola le go amogela semmuso ditokomane tsa pholisi tse di kaelang pholisi ka 2021 go ne ga re kgontsha go ya pele gore re tlamele ka thuso e e tshwanang ka dinako tsotlhe.

Lekgotla le ne la amogela semmuso Pholisi ya Baithuti ba ba Tshelang ka Bogole, Pholisi ya Tirisodikgoka mo Basading le Tšhata ya Dipheto go. Gape re ile ra tokafatsa ditokomane di le mmalwa tsa kaelo le dithulaganyo tse di tswelelang pele go kgontsha go tlišiwa ga dipheto go mo gare ga baithuti.

Ba lefapha la Botshelo jwa Baithuti le Setso ba ne ba dirisana mmogo ka katlego go tlhabolola mekgwa-tiro e e re kaelang ya yunibesiti mme ya re thusa go ya pele gore re tlhologanye badiri mmogo le baithuti mo mekgwa-tironng eno le mekgwa e e amanang le ene e e laolang maitshwaro a bone.

Ka 2021, badiri ba rona ba ile ba tsaya karolo mo matsholong a a farologaneng a go tlisa dipheto go mo setheong. Matsholo ano a ne a akaretsa a Khonferense ya bo 2 ya Thutogodimo ya setlhogo se se neng se re: “Yunibesiti e e Tshwaregileng ka Tiro” (“The Engaged University.”) Go tsaya karolo mo ditiragalong tse di ntseng jalo go tlhomamisa gore setlhophapha sa botsamaisi se segolo sa YBB se tlwaelane le mekgwa ya go tlisa dipheto go mo ditheong tsotlhe tsa thutogodimo.

Go latelela tekatekano le go dira gore e nne gone

Re leba dipheto go e le tse di tshwanang le tshiamiso, setso, ditshupo tsa ka fa tiro e dirilweng ka gone, go tsamaya sentle ga dilo mo loagong, boemo jwa maemo a a kwa godimo le go nna maleba.

Gape pheto go e amana le go tsibogela dipheto go tsa tikologo le tsa sepolotiki, le go kgona go tlamela ba re ba tlhokometseng ka ditlhokwa tsa bone tse di maleba.

Leano la Tekatekano mo Tirong la 2021-2023, le le neng la amogelwa semmuso ke Lekgotla la Lwetse 2020, le tsenya tirisong Pholisi ya Tekatekano mo Tirong, e boikaelelo jwa yone e leng go tlhomamisa gore yunibesiti e bulela badiri le badiri botlhe ba ka moso ditšhono ka go lekalekana.

Lekgotla le ne la swetsa ka gore, e le gore le kgone go akofisa phetogo, go tla akarediwa mekgele e e latelang mo Leanong le lesa la Tekatekano mo Tirong:

- > Go thapiwa ga badiri ba bantsho: 70% (bobotlana)
- > Go tlhomiwa ga batho ba ba nang le bogole: 2%

Mekgele e akareditswe mo teng ga Leano-Tiro la Ngwaga [APP] la yunibesiti e bile e ama le tumalano ya go diragatsa maikarabelo a a rileng a tiro.

Tumalano ya go diragatsa maikarabelo a tiro a motho ka bongwe a dimmenejara tsa mafapha e fetotswe gore e akaretse ya batho ba setlhophla sa botsamaisi ya lefelo la tiro ya konokono (key-performance area [KPA]) gore e laole tekatekano mo tirong, batho ba ditso tse di farologaneng le go tswetsa pele tlwaelo e go elediwang yone ya mo YBB.

Phetogo ya Akatemi

Leroborobo la Covid-19 le ne la tswela pele go dira gore tiro ya go ruta le go ithuta e tsibogelwe ka ditsela tse di farologaneng.

Le fa re ile ra tswela go ikaega thata ka mokgwa wa go ruta le go ithuta mo mafaratlhatlheng ka 2021, baithuti ba ne ba simolola go boela kwa dikhamphaseng tsa rona. Go rutwa ga baithuti ba le fa pele ga motlhatlhedli go ne ga simololwa kgato ka kgato, go simololwa pele ka mananeothuto a mo go one go neng go tlhokega gore batho ba kopane gore go romelwe dilo kwa dilaboratoring, go tshwarwe dithutano kgotsa bokatisediwa-tiro kgotsa go fitlhelelwe pele dipatlafalo tsa ditheo tsa taolo.

Kwa bokhutlong jwa ngwaga, baithuti botlhe ba ne ba kopiwa gore ba boele mo dikhamphaseng tsa rona.

Gape re ile ra simolola ka go tlhatlhoba dipuo le ka thulaganyo ya go dira dipatlisiso tse di amanang le go tlhabolola Pholisi ya Dipuo ya YBB. Lefapha la Dipuo le ne la nna le tshetso ka go tlamela ka diphetolelo le thuso ya go toloka mo mafaratlhatlheng. Go toloka go ne ga dirwa ka ntla ya leroborobo mme re lebele pele go bona tiro ya

POLELO KA DIPHETOGO

“YBB e dumela gore phetogo e e oketsang boleng e tshwanetse go tsenngwa fela thata mo teng ga ditiro tsa rona, go simolola ka phetogo ya kharikhulamo go fitlha ka phetogo ya mokgwatiro wa setheo sa rona. Maloko otlhe a rona a kopiwa gore a tswetse pele mekgele ya go tliša phetogo ya yunibesiti le go nna baeteledipele ba letsholo la rona la phetogo. Re ikemiseditse go tliša diphetogo tse di mosola tse di tla amang matshelo a badiri le baithuti ka tsela e e molemo.”

Polelo ya kamogelo-semmuso e e bonweng go tswa go Lekgotla la YBB ka di 23 Seetebosigo 2022.

go toloka e dirwa ka fa tlase ga maemo a a tlwaelegileng fa leroborobo le ntse le fokotsega.

Kgato e nngwe e e mosola e e neng ya direlwa diphetogo tsa akatemi e ne e le ya go feleletsa diteng tsa Lenaneothuto le le Khutshwane la Sesotho.

Re ne ra tlhomolola dikarolo tsa diphetogo tse re di dirileng fa re ne re tshwere lenaneo la **dirutwa tse di farologaneng tsa kharikhulamo la setlhogo se se reng dibeke** mo tsamaong ya ngwaga ka ditlhogo tse di buang ka mathata mo loagong le mo yunibesiting.

Beke ya Letsholotemoso ka Ditso e ne e tshwerwe ka Moranang 2021 mme e ne ya ngoka bontsi jo bo seng kana ka sepe jwa batsayakarolo. Beke ya Letsholotemoso ka Bong e ne ya tshwarwa ka Phatwe, mme e ne e bua thata ka basadi le ka saense. Kwa bofelong, Beke ya Letsholotemoso ka Dipuo e ne e tshwerwe ka Lwetse mme e ne e amana le dipuo tse di farologaneng le go keteka bopuontsi le bokgoni jo baithuti ba nang le jone jwa go tsaya karolo mo go seno.

Go bontsha gore yunibesiti e lemoga ditlamorago tse di seng monate tsa leroborobo la Covid-19 tse di amileng tiro ya go ruta le go ithuta, e ne ya amogela semmuso **tshekatsheko e e dirwang mo teng ga setheo ya boleng jo bo kwa godimo** (e e bidiwang Cov-ARC). Magoro otlhe a ne a tsaya karolo mo mananeothutong otlhe a a farologaneng a morago ga kalogo le a pele ga kalogo, a mo go one go neng go laleditswe badiri le baithuti.

Go leba kwa isagweng

Le fa re tswela pele go dira kgatelopele e e seng kana ka sepe mo tirong ya rona ya go tliša diphetogo, go santse go na le tiro e ntsi e e tshwanelwang ke go dirwa.

Re dumela gore re ikemiseditse go e dira. Selo sa konokono se se re tlhotlheletsang go tswela ka phetogo e re e dirang le go e akofisa ke gore ke selo se se siameng go se dira e bile se dimalana le mekgwa-tiro ya rona.

Re tswela pele re ikemiseditse go aga setheo sa rona se se leng seposengwe, go tlhoma mekgwa e setheo sa rona se dirang tiro ka yone le tsela e e tlhomogileng ya botshelo e YBB e tshetso leano la rona ka yone e e amanang le go amega ka ba bangwe, go tshwarwa ga botlhe ka tekatekano le go sa gobebele ope. Ke gone ka moo phetogo e tlišeng go nna selo se se tlang pele mo ajendeng ya rona ya mo isagweng.

RRE BERT SORGDARGER
MODULASETULO WA LEKGOTLA

NGAKA BISMARK TYOBEKA
MOTLATSA-MOKANSELIRI

Phetogo e tla tswela e le mokgele e bile ke boikarabelo jwa rona rotlhe jo ka jone re ikaeletseng go tlhama yunibesiti e e ratang go akaretse botlhe, e e galaletsang batho ba ditso tse di farologaneng, e e diragatsang tshiamiso, le go sa ipone tsapa go gagamalela mokgele wa go tlhama setheo se se itsegeng kwa dinageng di sele, se se itsegeng ka mokgwa wa sone wa go ithuta ka natla, se se tsibogela maemo mo loagong, le boitshwaro jwa sone jwa go amega ka ba bangwe.